

EXÀMENS DE MILL 3x1

Examen 1

Selectivitat juny 2017 (sèrie 5)

No hi ha cap sistema moral dins el qual no sorgeixin casos inequívocs de conflicte entre obligacions. Aquestes són les autèntiques dificultats, els punts espinosos tant de la teoria ètica com de la direcció reflexiva de la conducta personal. Se superen a la pràctica, amb major o menor èxit, segons la intel·ligència i la virtut de cada individu; però el que no es pot pretendre és que aquell que posseeix un estàndard últim al qual es puguin referir els conflictes de drets i de deures sigui el menys qualificat per a resoldre'ls. Si la utilitat és la font última de les obligacions morals, la utilitat es pot invocar per a decidir entre elles quan les seves exigències són incompatibles. Encara que l'aplicació de l'estàndard pugui resultar difícil, és millor que no tenir-ne cap en absolut. En canvi, en els altres sistemes, en què les lleis morals reclamen totes una autoritat independent, no hi pot haver cap àrbitre legitimat per a fer de mitjancer entre elles; la pretensió que una preval sobre les altres es basa en poca cosa més que sofisteria, i llevat que es determinin, com fan normalment, per la influència no reconeguda de consideracions d'utilitat, només ofereixen camp lliure a l'acció de desitjos i interessos personals.

John Stuart Mill. L'utilitarisme, capítol II

Preguntes:

1. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. . [2 punts]
2. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents: [1 punt]
 - a) «drets»
 - b) «consideracions d'utilitat»
3. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Stuart Mill, de la frase següent del text: «Si la utilitat és la font última de les obligacions morals, la utilitat es pot invocar per a decidir entre elles quan les seves exigències són incompatibles.» (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]
4. Compareu les idees de Mill sobre els límits del poder polític amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «És una norma moral ben establerta que una persona ha de complir allò que ha promès; per tant, si fa anys vaig prometre solemnement al meu amic que el dia que es casés jo aniria al seu casament, hi he d'anar encara que ara em trobi a l'altra punta del món i assistir al seu casament vulgui dir gastar els pocs diners que tinc i que em fan falta per a tenir cura dels meus fills.» Responeu d'una manera raonada. [2 punts]

Examen 2

Selectivitat juny 2009 (sèrie 3)

Les preguntes sobre els fins són preguntes sobre quines coses són desitjables. La doctrina utilitarista és que la felicitat és desitjable i que és l'única cosa desitjable com a fi [...].

L'única prova que es pot donar que un objecte és visible és que de fet la gent el veu. L'única prova que es pot oferir que un so és audible és que la gent de fet el sent: i així pel que fa a les altres fonts de l'experiència. De manera semblant, entenc que l'única evidència que és possible aportar que una cosa és desitjable és que la gent realment la desitja. *...+ L'única raó que es pot donar a favor que la felicitat general és desitjable, és que tota persona, en la mesura que creu que la pot assolir, desitja la pròpia felicitat. Doncs bé, com que això és un fet, no solament tenim tota la prova que és possible donar en aquest cas, sinó també tota la prova que es podria exigir, que la felicitat és un bé: que la felicitat de cada persona és un bé per a aquella persona, i que la felicitat general és, doncs, un bé per a la suma de totes les persones. Amb això la felicitat adquireix un títol legítim a ser un dels fins de la conducta i, consegüentment, un dels criteris de la moral. Però això per si sol no demostra que sigui el criteri únic. Per a ser-ho, semblaria necessari mostrar no solament que la gent desitja la felicitat, sinó també que no desitja mai res més. Ara, és ben palpable que la gent de fet desitja coses que en el llenguatge corrent són decididament diferents de la felicitat. Desitgen, per exemple, la virtut i l'absència de vici [...].

J. S. MILL. L'utilitarisme IV

Preguntes:

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre cinquanta i vuitanta paraules). [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, dels mots o les expressions següents (entre cinc i quinze paraules en cada cas): [1 punt]
 - a) «felicitat»
 - b) «criteri de la moral»
3. Expliqueu com intenta justificar John Stuart Mill que la felicitat general és l'únic fi de la conducta. Feu referència als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts]
4. Compareu la concepció de Mill de la moral (o d'allò que fa que una acció sigui bona) amb una altra concepció de la moral que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «En cada moment estic moralment obligat/obligada a fer aquella acció que, d'entre totes les accions possibles que jo puc fer, és la que contribuirà més a la felicitat general». Raoneu la resposta. [2 punts]

Examen 3

Selectivitat setembre 2008 (sèrie 4)

Però la base d'aquest poderós sentiment natural existeix; i és aquesta la que, un cop reconeguda la felicitat general com el criteri ètic fonamental, constitueix la força de la moral utilitarista. Aquest sòlid fonament són els sentiments socials de la humanitat, el desig de viure en unitat amb els nostres semblants, que ja és per si mateix un principi poderós de la naturalesa humana, i afortunadament un d'aquells que tendeixen a enfortir-se amb les influències que fan avançar la civilització, fins i tot sense inculcar-los expressament. L'estat social esdevé de cop tan natural, tan necessari i tan habitual en l'home, que si no és a causa d'unes circumstàncies inusuals o per un esforç deliberat d'abstracció, mai no ens concebríem d'altra manera que com a membres d'un organisme; i aquesta associació es va consolidant a mesura que la humanitat s'allunya de l'estat d'independència salvatge. Una condició que és essencial per a l'estat social, doncs, esdevé així part inseparable de la idea que tota persona té sobre l'estat de coses en què ha nascut, i a què està destinat tot ésser humà. Ara bé, la societat entre éssers humans, llevat de la relació entre amo i esclau, és manifestament impossible sobre qualsevol altra base que no sigui la necessitat de consultar els interessos de tots. Una societat entre iguals només pot existir si s'entén que s'han de considerar igualment els interessos de tots. I com que, en tots els estadis de la civilització, cada persona té iguals, llevat d'un monarca absolut, cada un es veu obligat a viure en aquests termes amb els altres. En cada època es fan passos endavant cap a un estat en què serà impossible viure permanentment amb algú en uns termes diferents. D'aquesta manera la gent es torna incapaç de concebre la possibilitat d'una situació de menyspreu absolut pels interessos dels altres.

J. S. MILL. L'utilitarisme, III

Preguntes:

1. Expliqueu breument les idees principals del text i com hi apareixen relacionades (entre 40 i 80 paraules). [2 punts]
2. Expliqueu breument el significat, en el text, de les expressions següents (entre 5 i 15 paraules en cada cas): [1 punt]
 - a) «moral utilitarista»
 - b) «estat social»
3. Per què diu Mill que un cert sentiment «constitueix la força de la moral utilitarista»? Feu referència als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text. [3 punts]
4. Compareu la concepció de Mill de la moralitat amb una altra concepció de la moralitat que es pugui trobar en la història del pensament. [2 punts]
5. Creieu que és correcta la idea de Mill que la felicitat general és el valor moral fonamental? Raoneu la resposta. [2 punts]